

Lech Leciejewicz, Marian Rulewicz

Torcello. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 17, 250

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wyniki badań uzyskane w trakcie czterech omawianych sezonów wykopaliskowych pozwalają na stwierdzenie, że wyzpa Bidān jest stanowiskiem wielowarstwowym. Wyodrębniono cztery podstawowe warstwy nasiedlenia wyspy: neosasyryjską, partyjską, rzymską i islamską. Warstwy te, jakkolwiek o różnej miąższości i różnym charakterze zostały znalezione we wszystkich trzech głównych wykopach eksplorowanych w latach 1982 - 1983. Stwierdzono brak okupacyjnej warstwy sasanidzkiej. Ustalono, że zarówno starsza faza twierdzy, jak i jej rozszerzenie należy datować, na podstawie ceramiki znalezionej w założeniach obronnych, na okres neosasyryjski. Zostały zbadane mury otaczające twierdzę neosasyryjską wraz z bramą starszej fazy oraz przystań i bramę młodszej fazy neosasyryjskiej. Okupacja partyjska wyspy pozostawiła groby i resztki budownictwa mieszkalnego oraz ceramikę. Na okrę rzymski przypada ponowna przebudowa umocnień obronnych. Odkopano bramę wraz z przylegającymi pomieszczeniami usytuowaną w murze zamykającym twierdzę od południa. Ponadto stwierdzono różnorodność zabudowy rzymskiej wewnątrz twierdzy. Wyróżniono bowiem: kompleks bramy, część oficjalną, część mieszkalną oraz magazyny i warsztaty. Wśród drobnych charakterystycznych rzymskich znalezisk wystąpiły monety i lampki. Wreszcie okres islamski, to kilka warstw związanych z budownictwem mieszkalnym, które możemy datować na okres wczesnoabbasydzki i późnoabbasydzki. Wśród abbasydzkich zabytków ruchomych można wyróżnić: monety, szkła, ceramikę luksusową i codzienną, lampki, naszyjniki kamienne, drobne przedmioty z brązu i narzędzia z żelaza.

Badania zostały zakończone.

WŁOCHY

TORCELLO
Stanowisko 4

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrze
we Wrocławiu

Badania prowadzi prof. Lech Lesiujewicz, mgr Marian Rulowicz. Finansował Uniwersytet degli Studi di Venezia. Pierwszy sezon badań. Osada średniowieczna.

Prace podjęto w ramach szerszego programu badań nad początkami średniowiecznej Wenecji. Realizowane były przy współudziale archeologów włoskich. Rozpoznano nawarstwienia średniowieczne w południowej części placu przed kościołem św. Foski. W trzech działkach, z których jedna dochodziła do fundamentów kościoła, odsłonięto łącznie 31,5 m². Pod współczesnym humusem /w-wa I/ wystąpiły pozostałości nowożytnych nawalacji /w-wa II/ i głębiej - nawarstwienia późnośredniowieczne z nieregularnym brukiem z niemiękków cegieł, kamieni i in. na spągu /w-wa III/. Niżej należała ziemia z grubym i bogatym materiałem ceramicznym z IX-X w. /w-wa IV/. Wkopane w nią były fundamenty kościoła św. Foski oraz liczne pochówki sarkofagowe. Wyróżniono 3 fazy osadzenia, z których najstarsza, sącząca w kierunku położenia sarkofagów, koresponduje z momentem budowy lub powstania kościoła. Omentarysowo datować można na XI-XII w., fundamenty kościoła - na X/XI w. Niżej natrafiono na glinę lagunarną z warstwą muszlelek, węgli drzewnych i piasku na stropie /w-wa V/. W środkowej części badanego odcinka odkryto mur z cioczonych kamieni i cegieł, który oddzielał glinę od przegłębienia, wypełnionego warstwą IV /wnętrze budynku?, sateka?/. Znalaziska świadczą, że jest to poziom z VII-VIII w.

Materiały zabytkowe znajdują się w Istituto di Studi Classici - Archeologia, Università degli Studi di Venezia w Wenecji.

Przewiduje się kontynuację badań.